משניות מבוארות מסכת ידים פרק ב

אם **נעשה בהם מלאכה** או **ששרה בהן פתו**, **פסולין** שבטלן מתורת **תתימני**. **ואינו אפלו נתכוון לשרות בזה ובזה לשני, כשרים.** בלשון **תמיכה**, וכי אפלו אם נתכוון לשרות במקום אחד ובפל למקום אחר יהיו פסולים המים, והלא לא נתכוון לבך ולא בטלם, אלא דאי בשרים הם. ובתוי"ט הביא בשם מהר"ם שדמעון התימני לדעת הנא קפא דאמר דדוקא שרה שנתכוון לשרות, הא בפל מיד שלא נתכוון לשם שריה כלל, כשרים, ומשמע דאבל אם נתכוון לשרות בזה ובפל לזה, פסולים, כיון דתפילו מידו לשרות, ואתא שמעון התימני לומר אפלו נתכוון לשרות בזה ובפל לזה, כשרין.

ד) הדיחו בהם את הכלים או שמרוחה בהן את המדות, שפשף לחלוחית שנדבקה בהן, ואינה יוצאה אלא בדוחק, **פסולים.** אבל **אם הדיחו בהם כלים** שהם **מדוחים, או כלים חדשים**, המים **כשרים. רבי יוסי פוסל בחדשים**, דאף על פי שהם חדשים, אין רגילות להשתמש בהם עד שיגיחום תחילה. **ה) המים שנתנחתום מטביל בהם את הדפיה** וטח הגלוסקין, כברות לחם לפני האפיה, שהדבר לטובלן בהן, או **להדיחו** פניהם במים, **הרי המים פסולים** לנטילה, **וכשהוא מדיחו את ידיו בהן** וטח הגלוסקין בידיו, **כשרים** המים שבכלי, דלא נעשית מלאכה במים שבכלי, אלא במים שלקח בחפניו. **הכל כשרים לתן לידים, אפלו חרש שוטה וקטן. מניח אדם חבית בין ברגיו ונוטל** וברגיו מקיעונין לשפך, והיינו כח בגבר. **מטה אדם חבית על צדה ונוטל**, ואפלו הלך ושב לו והחבית שופכת מים כל היום כלו מחמת הטיתו, חשיב כל הזמן ככח בגבר. **ו) נטל ידיו לידים.** דסבר דידים נותן בעינן ולא כח בגבר. **רבי יוסי פוסל בשני אלו.** היינו בקוף ובמשמה חבית על צדה. שסובר דכח בגבר בעינן ומטה חבית על צדה לאו כח גברא חשיב ליה.

פרק ב א) נטל ידיו אחת משטיפה אחת, שנטמאה ידו האחת, וכן אם נטמאו שתי ידיו מוטהרים אחת אחת, ונטל עליה בשטיפה אחת מרבה כשתים, **ידו טהורה**, ואפלו אין בכלי רביעית אלא שבאין משיורי טהרה. אבל **לשתי ידיו** שם **משטיפה אלא שבאין משיורי טהרה**, דצריך שתי שטיפות, **עד שיטול מרביעית**, שאם נוטל מרביעית בפעם אחת על שתי ידיו, דמי **נפל כבר של תרומה** על המים שנטל בהם, אם נטלם ברביעית אל שנגע בכבר של תרומה במים שבידיו קדם שינגבם או קדם שישפך עליהם מים שניים, **טהור**, דכי היכי דמהני המים לטהר הידים, מהני נמי לטהר עצמן. **רבי יוסי מטמא.** **ב) נטל את הראשונים למקום אחד,** **הינו** בנטל בפחות מרביעית למקום אחד, **ואת השניים למקום אחר** למקום שני, **ונפל כבר של תרומה** על המים **הראשונים, טמא. ונעל השניים**, אם נפלו עליהם הכבר **טהור** הכבר, דשניים טהורים הם. **ואם נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל כבר של תרומה** במים המערבים, **טמא** הכבר, דמסתפק לקמן, שאין המים השניים מטהרין אלא המים הראשונים שעל גבי היד. **וכן נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיקס או צרור**, אף על פי שהם רפויים ולא חוצצין למים, אפלו הכי **ידיו טמאות**, אף על פי שנתן בהן את השניים, משום שמים שעל הצרור נטקמא מחמת ידיו, **שאין המים האחרונים מטהרין אלא המים שעל גבי הידיים**, עצמן. **רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל דבר שהוא מבדרית המים**, כגון יבחדשין ויתושין הבדלים במים, **טהור**, היינו שאין חוצצים מים נפלו על הידים, הואיל והם הבדלים מן המים, דינם כמים. **ג) הידים מטפאות ומטהרות עד הפרק**, ומפרש **הנא כיצד. נטל את המים הראשונים ונטל חוץ לפרק, ואחז השניים נטל חוץ לפרק, ואחז המים שיצאו ליד. הידיו טהורה**, כיון שהראשונים לא יצאו חוץ לפרק לא נטמאו השניים ביציאתן חוץ לפרק, אבל אם **נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה.** ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה על המים הראשונים, טמא. ונעל השניים, אם נפלו עליהם הכבר של תרומה, טהורים הם. ואם נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל כבר של תרומה במים המערבים, טמא הכבר, דמסתפק לקמן, שאין המים השניים מטהרין אלא המים הראשונים שעל גבי היד. וכן נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיקס או צרור, אף על פי שהם רפויים ולא חוצצין למים, אפלו הכי ידיו טמאות, אף על פי שנתן בהן את השניים, משום שמים שעל הצרור נטקמא מחמת ידיו, שאין המים האחרונים מטהרין אלא המים שעל גבי הידיים, עצמן. **רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל דבר שהוא מבדרית המים**, כגון יבחדשין ויתושין הבדלים במים, **טהור**, היינו שאין חוצצים מים נפלו על הידים, הואיל והם הבדלים מן המים, דינם כמים. **ג) הידים מטפאות ומטהרות עד הפרק**, ומפרש **הנא כיצד. נטל את המים הראשונים ונטל חוץ לפרק, ואחז השניים נטל חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טהורה**, כיון שהראשונים לא יצאו חוץ לפרק לא נטמאו השניים ביציאתן חוץ לפרק, אבל אם **נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין. שמעון התימני אומר, אפילו נתכוון לשרות בזה ובפל לשני, כשרים:

ד הדיחו בהם את הכלים או **שמחה בהם את המדות**, **פסולים.** **הדיחו בהם כלים מודחים** או **חדשים, כשרים.** **רבי יוסי פוסל בחדשים.** **ה המים שנתנחתום מטביל בהם את הגלסקין, פסולים.** וכשהוא מדיחו את ידיו בהן, **כשרים.** הכל כשרים לתן לידים, אפילו חרש שוטה וקטן. מניח חבית בין ברכיו ונוטל נוטל לידים. רבי יוסי פוסל בשני אלו:

פרק ב א נטל לידו אחת משטיפה אחת, שנטמאה ידו האחת, **ומלך ונטל את הראשונים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה על המים הראשונים, טמא. ונעל השניים, אם נפלו עליהם הכבר של תרומה, טהורים הם. ואם נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל כבר של תרומה במים המערבים, טמא הכבר, דמסתפק לקמן, שאין המים השניים מטהרין אלא המים הראשונים שעל גבי היד. וכן נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיקס או צרור, אף על פי שהם רפויים ולא חוצצין למים, אפלו הכי ידיו טמאות, אף על פי שנתן בהן את השניים, משום שמים שעל הצרור נטקמא מחמת ידיו, שאין המים האחרונים מטהרין אלא המים שעל גבי הידיים, עצמן. **רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל דבר שהוא מבדרית המים**, כגון יבחדשין ויתושין הבדלים במים, **טהור**, היינו שאין חוצצים מים נפלו על הידים, הואיל והם הבדלים מן המים, דינם כמים. **ג) הידים מטפאות ומטהרות עד הפרק**, ומפרש **הנא כיצד. נטל את המים הראשונים ונטל חוץ לפרק, ואחז השניים נטל חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טהורה**, כיון שהראשונים לא יצאו חוץ לפרק לא נטמאו השניים ביציאתן חוץ לפרק, אבל אם **נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה לשרות בזה ובזה לשני, כשרים. **ד הדיחו בהם את הכלים** או **שמחה בהם את המדות**, **פסולים.** **הדיחו בהם כלים מודחים** או **חדשים, כשרים.** **רבי יוסי פוסל בחדשים.** **ה המים שנתנחתום מטביל בהם את הגלסקין.** וכשהוא מדיחו את ידיו בהן, **כשרים.** הכל כשרים לתן לידים, אפילו חרש שוטה וקטן. מניח חבית בין ברכיו ונוטל נוטל לידים. רבי יוסי פוסל בשני אלו:

פרק ב א נטל ידיו אחת משטיפה אחת, שנטמאה ידו האחת, **ומלך ונטל את הראשונים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה על המים הראשונים, טמא. ונעל השניים, אם נפלו עליהם הכבר של תרומה, טהורים הם. ואם נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל כבר של תרומה במים המערבים, טמא הכבר, דמסתפק לקמן, שאין המים השניים מטהרין אלא המים הראשונים שעל גבי היד. וכן נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיקס או צרור, אף על פי שהם רפויים ולא חוצצין למים, אפלו הכי ידיו טמאות, אף על פי שנתן בהן את השניים, משום שמים שעל הצרור נטקמא מחמת ידיו, שאין המים האחרונים מטהרין אלא המים שעל גבי הידיים, עצמן. **רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל דבר שהוא מבדרית המים**, כגון יבחדשין ויתושין הבדלים במים, **טהור**, היינו שאין חוצצים מים נפלו על הידים, הואיל והם הבדלים מן המים, דינם כמים. **ג) הידים מטפאות ומטהרות עד הפרק**, ומפרש **הנא כיצד. נטל את המים הראשונים ונטל חוץ לפרק, ואחז השניים נטל חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טהורה**, כיון שהראשונים לא יצאו חוץ לפרק לא נטמאו השניים ביציאתן חוץ לפרק, אבל אם **נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה לשרות בזה ובזה לשני, כשרים. **ד הדיחו בהם את הכלים** או **שמחה בהם את המדות**, **פסולים.** **הדיחו בהם כלים מודחים** או **חדשים, כשרים.** **רבי יוסי פוסל בחדשים.** **ה המים שנתנחתום מטביל בהם את הגלסקין.** וכשהוא מדיחו את ידיו בהן, **כשרים.** הכל כשרים לתן לידים, אפילו חרש שוטה וקטן. מניח חבית בין ברכיו ונוטל נוטל לידים. רבי יוסי פוסל בשני אלו:

פרק ב א נטל ידיו אחת משטיפה אחת, שנטמאה ידו האחת, **ומלך ונטל את הראשונים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה לשרות בזה ובזה לשני, כשרים. **ד הדיחו בהם את הכלים** או **שמחה בהם את המדות**, **פסולים.** **הדיחו בהם כלים מודחים** או **חדשים, כשרים.** **רבי יוסי פוסל בחדשים.** **ה המים שנתנחתום מטביל בהם את הגלסקין.** וכשהוא מדיחו את ידיו בהן, **כשרים.** הכל כשרים לתן לידים, אפילו חרש שוטה וקטן. מניח חבית בין ברכיו ונוטל נוטל לידים. רבי יוסי פוסל בשני אלו:

משניות מבוארות מסכת ידים פרק ג

אומרים ידיו שניות, ואין פוסלין בחלין אלא בתרומה. **כל המטמא בגדים בשעת מגעו**, כגון שנגע זובו וזרקו של זב, **מטמא את הידים להיות תחלות, דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים** מטמאין אותן **להיות שניות. אמרו לו חכמים**, לרבי עקיבא וכי **היכן מצינו שהידים תחלה בכל מקום. אמר להם רבי עקיבא** וכי **היכן מצינו שהידים תחלה בכל מקום. אמר להם**, וכי היאך **אבא** היה **לבדו** מעבר **הדבר**, ומעשה **באשה אחת שבאת לפני אבא**, **אמרה לו**, **בנכנס ידי לאויר כלי חרש**, **אמרה לה בתי וכמה היתה טמאתך**, **אמרה לו**, **אם לא שמעת מה אמרה לו**, אם נטמא באב הטמאה אז במשקה שהוא ולד הטמאה. **אמרו חכמים מבאר הדבר** ואיך צריך להסתפק, **את שנטמא באב הטמאה מטמא את הידים**, ואת שנטמא בולד הטמאה **אינו מטמא את הידים**. מדשאל רבן גמליאל את האשה, שמעינן מיהה דרבנן סבירא ליה, דאי קרבי יהושע לדמה היה צריך לשאל, הלא בכל אפן נטמאו הידים. **ב) כל הפוסל את התרומה**, דהינו שני לטמאה, **מטמא את הידים להיות שניות. היד מטמאה את חברתה**, מי שהיתה ידו אחת טמאה ונגעה בידו האחרת שהיתה טהורה, נטמאת, **דברי רבי יהושע. וחכמים אומרים עין שני עושה שני. אמר לו חכמים אין דנין דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה, ולא דברי סופרים מדברי תורה**, ובין **סופרים**. ובין טמאת ידים מדברי סופרים מתקנת שלמה המלך, ובין כתבי הקדש מדברי סופרים, ומאי דתקון תקון ומאי דלא תקון לא תקון.

נוטלין ארבעה וחמשה זה בצד זה או **זה על גבי זה**, ואין **חלשין** אלא **בשעת מגעו**, כגון שנגע זובו וזרקו של זב, **מטמא את הידים להיות תחלות, דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים** מטמאין אותן **להיות שניות. אמרו לו** חכמים, לרבי עקיבא, **היכן מצינו שהידים תחלה בכל מקום. אמר להם**, וכי היאך **אבא** היה **לבדו** מעבר **הדבר**, ומעשה **באשה אחת שבאת לפני אבא**, **אמרה לו**, **בנכנס ידי לאויר כלי חרש**, **אמרה לה בתי וכמה היתה טמאתך**, **אמרה לו**, **אם לא שמעת מה אמרה לו**, אם נטמא באב הטמאה אז במשקה שהוא ולד הטמאה. **אמרו חכמים מבאר הדבר** ואיך צריך להסתפק, **את שנטמא באב הטמאה מטמא את הידים**, ואת שנטמא בולד הטמאה **אינו מטמא את הידים**. מדשאל רבן גמליאל את האשה, שמעינן מיהה דרבנן סבירא ליה, דאי קרבי יהושע לדמה היה צריך לשאל, הלא בכל אפן נטמאו הידים. **ב) כל הפוסל את התרומה**, דהינו שני לטמאה, **מטמא את הידים להיות שניות. היד מטמאה את חברתה**, מי שהיתה ידו אחת טמאה ונגעה בידו האחרת שהיתה טהורה, נטמאת, **דברי רבי יהושע. וחכמים אומרים עין שני עושה שני. אמר לו חכמים אין דנין דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה, ולא דברי סופרים מדברי תורה**, ובין **סופרים**. ובין טמאת ידים מדברי סופרים מתקנת שלמה המלך, ובין כתבי הקדש מדברי סופרים, ומאי דתקון תקון ומאי דלא תקון לא תקון.

נוטלין ארבעה וחמשה זה בצד זה או **זה על גבי זה**, ואין **חלשין** אלא **בשעת מגעו**, כגון שנגע זובו וזרקו של זב, **מטמא את הידים להיות תחלות, דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים** מטמאין אותן **להיות שניות. אמרו לו** חכמים, לרבי עקיבא, **היכן מצינו שהידים תחלה בכל מקום. אמר להם**, וכי היאך **אבא** היה **לבדו** מעבר **הדבר**, ומעשה **באשה אחת שבאת לפני אבא**, **אמרה לו**, **בנכנס ידי לאויר כלי חרש**, **אמרה לה בתי וכמה היתה טמאתך**, **אמרה לו**, **אם לא שמעת מה אמרה לו**, אם נטמא באב הטמאה אז במשקה שהוא ולד הטמאה. **אמרו חכמים מבאר הדבר** ואיך צריך להסתפק, **את שנטמא באב הטמאה מטמא את הידים**, ואת שנטמא בולד הטמאה **אינו מטמא את הידים**. מדשאל רבן גמליאל את האשה, שמעינן מיהה דרבנן סבירא ליה, דאי קרבי יהושע לדמה היה צריך לשאל, הלא בכל אפן נטמאו הידים. **ב) כל הפוסל את התרומה**, דהינו שני לטמאה, **מטמא את הידים להיות שניות. היד מטמאה את חברתה**, מי שהיתה ידו אחת טמאה ונגעה בידו האחרת שהיתה טהורה, נטמאת, **דברי רבי יהושע. וחכמים אומרים עין שני עושה שני. אמר לו חכמים אין דנין דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה, ולא דברי סופרים מדברי תורה**, ובין **סופרים**. ובין טמאת ידים מדברי סופרים מתקנת שלמה המלך, ובין כתבי הקדש מדברי סופרים, ומאי דתקון תקון ומאי דלא תקון לא תקון.

להם רבי יהושע **ונלא כתבי הקדש שהם שניים מטמאין את הידים**, ואם כן הרי אתה מוצא שעה עושה שני. **אמרו לו חכמים אין דנין דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה, ולא דברי סופרים מדברי תורה**, ובין **סופרים**. ובין טמאת ידים מדברי סופרים מתקנת שלמה המלך, ובין כתבי הקדש מדברי סופרים, ומאי דתקון תקון ומאי דלא תקון לא תקון.

הינו בנטל בפחות מרביעית למקום אחד, **ואת השניים למקום אחר** למקום שני, **ונפל כבר של תרומה** על המים **הראשונים, טמא. ונעל השניים**, אם נפלו עליהם הכבר **טהור** הכבר, דשניים טהורים הם. **ואם נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל כבר של תרומה** במים המערבים, **טמא** הכבר, דמסתפק לקמן, שאין המים השניים מטהרין אלא המים הראשונים שעל גבי היד. **וכן נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיקס** או **צרור**, אף על פי שהם רפויים ולא חוצצין למים, אפלו הכי **ידיו טמאות**, אף על פי שנתן בהן את השניים, משום שמים שעל הצרור נטקמא מחמת ידיו, **שאין המים האחרונים מטהרין אלא המים שעל גבי הידיים**, עצמן. **רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל דבר שהוא מבדרית המים**, כגון יבחדשין ויתושין הבדלים במים, **טהור**, היינו שאין חוצצים מים נפלו על הידים, הואיל והם הבדלים מן המים, דינם כמים. **ג) הידים מטפאות ומטהרות עד הפרק**, ומפרש **הנא כיצד. נטל את המים הראשונים ונטל חוץ לפרק, ואחז השניים נטל חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טהורה**, כיון שהראשונים לא יצאו חוץ לפרק לא נטמאו השניים ביציאתן חוץ לפרק, אבל אם **נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד. הידיו טמאה**, לפי שנטמאו השניים בראשונים שיצאו חוץ לפרק שאין השניים מטהרין את המים הראשונים אלא אם לא יצאו חוץ לפרק. **נטל את הראשונים לידו אחת**, הינו שנטל כל יד לעצמה, **ומלך ונטל את השניים לשתי ידיו**, ידיו **טמאות**. דכשנגעה יד אחת בשניה, מטמאה את חברתה כמו שהיא מטמאה כפר של תרומה, וכשנטל את השניים לא קטרו את הראשונים, כיון שנטמאו מחמת מים של חברתה, אלא אדרבה גם השניים נטמאו בהן כמו שאמרנו למעלה. **ואם נטל את הראשונים לשתי ידיו, ומלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה.** כיון שכל אחת השובה ואין מטמאות זו בזו. **נטל מים לידו אחת ושפשפה בחברתה**, שלא נטלה, **טמאה** היד שנטלה, שנטמאו המים שעליה מחמת חברתה שלא נטלה וחוזרין המים ומטמאין את היד שנטל כבר. **ואם** שפשף את היד שנטל **בראשו או בכותל** כדי לנגבה, **היד טהורה**, ואם חזר ונגע במים שבראשו, שאותן מים טמאין הן, וחוזרין ומטמאין היד שנגעה בהן, ואף על פי שכל זמן שלא שפשף אינם נוטלין ארבעה לתן בה פתו, פסולין שבטלן מתורת תתימני שני, ונפל כבר של תרומה לשרות בזה ובזה לשני, כשרים. **ד הדיחו בהם את הכלים** או **שמחה בהם את המדות**, **פסולים.** **הדיחו בהם כלים מודחים** או **חדשים, כשרים.** **רבי יוסי פוסל בחדשים.** **ה המים שנתנחתום מטביל בהם את הגלסקין.** וכשהוא מדיחו את ידיו בהן, **כשרים.** הכל כשרים לתן לידים, אפילו חרש שוטה וקטן. מניח חבית בין ברכיו ונוטל נוטל לידים. רבי יוסי פוסל בשני אלו:

פרק ג א) המפנים ידיו לבית המטבגא, שיש בו נגע, **ידיו תחלות**, שהידים נעשית ראשון והן פוסלות אחד בחלין, דראשון עושה שני בחלין ומטמא אחד ופוסל עוד אחד בתרומה, ומטמא שנים ופוסל אחד בקדש, **דברי רבי עקיבא**, דסבירא ליה דידיו בגופו. **וחכמים** אומרים **ידיו שניות**, ואין פוסלין בחלין אלא בתרומה. **כל המטמא בגדים בשעת מגעו**, כגון שנגע זובו וזרקו של זב, **מטמא את הידים להיות תחלות, דברי רבי עקיבא. וחכמים** אומרים מטמאין אותן **להיות שניות. אמרו לו** חכמים, לרבי עקיבא, **היכן מצינו שהידים תחלה בכל מקום. אמר להם**, וכי היאך **אבא** היה **לבדו** מעבר **הדבר**, ומעשה **באשה אחת שבאת לפני אבא**, **אמרה לו**, **בנכנס ידי לאויר כלי חרש**, **אמרה לה בתי וכמה היתה טמאתך**, **אמרה לו**, **אם לא שמעת מה אמרה לו**, אם נטמא באב הטמאה אז במשקה שהוא ולד הטמאה. **אמרו חכמים מבאר הדבר** ואיך צריך להסתפק, **את שנטמא באב הטמאה מטמא את הידים**, ואת שנטמא בולד הטמאה **אינו מטמא את הידים**. מדשאל רבן גמליאל את האשה, שמעינן מיהה דרבנן סבירא ליה, דאי קרבי יהושע לדמה היה צריך לשאל, הלא בכל אפן נטמאו הידים. **ב) כל הפוסל את התרומה**, דהינו שני לטמאה, **מטמא את הידים להיות שניות. היד מטמאה את חברתה**, מי שהיתה ידו אחת טמאה ונגעה בידו האחרת שהיתה טהורה, נטמאת, **דברי רבי יהושע. וחכמים אומרים עין שני עושה שני. אמר לו חכמים אין דנין דברי תורה מדברי סופרים ולא דברי סופרים מדברי תורה, ולא דברי סופרים מדברי תורה**, ובין **סופרים**. ובין טמאת ידים מדברי סופרים מתקנת שלמה המלך, ובין כתבי הקדש מדברי סופרים, ומאי דתקון תקון ומאי דלא תקון לא תקון.